

MALİKİ MEZHEBİNİ TAKLİT

Sual: Dış dolgusunun dışında da Malîkî mezhebi taklit edilebilir mi ve taklit edilirken nelere dikkat etmelidir?

CEVAP: El-fıkhu alel-mezâhib-il-erbe'a'da diyor ki:

“**Maliki** mezhebinde, seferde, şiddetli yağmurda, karanlıkta, çamurlu gecelerde, Arafât ve Müzdelifede, öğle ile ikindi ve akşam ile yatsı namazları cem edilir. Seferin üç günden az olması da câizdir. Deniz yolculuğunda cem câiz değildir. Yağmurda ve çamurda, yatsıyı camide akşam ile birlikte cemaat ile kılmak câiz olur. Vitri vaktinde kılar. Şafiide, cem' için, seferin 80 kilometre olması lâzımdır.

El-mukaddemet-ül-izziyyede diyor ki:

“**Maliki** mezhebinde, bir kabdaki temiz suya necaset düşse, üç vafından biri değişmez ise, bununla abdest ve gusül sahih, lâkin mekruhtur. Mâ-i müstamel de böyledir. Helâya sol ayakla ve başı örtülü girilir. Eti yenen hayvanların beveli ve pisliği temizdir. Bunların ve insanın ölüsü ve kemikleri ve tırnakları, boynuz ve derileri ve meni, mezî ve alkollü içkiler necistir. Necis yere serili kalın şey üzerinde ve avuç içinden az kan, irin bulaşınca namaz sahih olur. Gusle başlarken niyet etmek, bütün vücudu delk etmek, avuç içi veya havlu ile hafif sıvamak, muvalat, aralıksız yıkamak ve saç, sakalı hilallemek, sık örülü saç çözülüp her tarafını hilallemek farzdır. Ağız, burun ve kulak içini ve saçları yıkamak sünnettir. Yıkamadık yer kaldığını bir ay sonra bile hatırlayınca, yalnız orayı hemen yıkar. Hemen yıkamazsa, guslü bâtil olur. Her gusülden evvel veya sonra abdest alınır.”

Maliki mezhebinde, ikinci kavle göre, her necaset, ne kadar çok olsa dahi, namaza mâni değildir. Yıkaması farz değil, sünnettir.

Abdeste başlarken veya yüzü yıkarken niyet etmek ve başın hepsini ve sarkan saçları, kulak üstündeki deriyi ve altındaki deri görünen hafif sakalı mesh etmek, kesif sakalı yıkamak, muvalat yani azaları ard arda yıkamak, yıkanan yerleri, kurumadan evvel delk etmek de farzdır. Örülü saç çözülmez. Avuç ve parmak içleri ile zekere dokunmak, abdest aldığı anda veya bozulduğunda şüphe etmek, oğlanın veya mahrem olmayan genç kadının derisine veya sağına şehvet ile dokunmak, abdesti bozar. Lezzet kastetmeden dokunursa ve dokunurken lezzet duymazsa, abdesti bozulmaz.

Yolda, nakil vâsıtalarında ve alış verişte temas korkusu olan Şâfiî, Hanefi veya maliki mezhebinin taklit etmelidir. Bedenden kan ve diğer şeyler çıkması abdesti bozmaz. Kulakların içi ve dışı, yeni ıslatılmış parmak ile mesh edilir. Tırnak kesince, tıraş olunca abdest bozulmaz. Sakal tıraşında ihtilâfıdır. El ile istibra vaciptir. Teyemmüm ederek giyilen mest üzerine mesh edilmez. Mesh müddeti yoktur. İkinci vakti isfirâr vaktine kadardır. Yatsının âhır vakti, gecenin ilk sülüsüdür. Mekke'de olanın Kâbeye, Mekke'de olmayanın Kâbe cihetine dönmesi farzdır.

Namaza başlarken Allahü ekber demek, Fâtiha okumak, kavmede dikilmek, celsede oturmak, oturarak bir tarafa selâm vermek ve selâm verirken Esselâmü aleyküm demek farzdır. İlk iki rekâta Zamm-ı sûre okumak, iki teşehhütte oturmak, tahıyyat ve salevat okumak ve ikinci selâm sünnettir. Sabah ikinci rekâta sessiz kunut okumak, teşehhütte şehadet parmağı kaldırmak müstehaptır. Sünneti unutulunca, secde-i sehiv lâzım olur. Bayram ve cenaze namazları sünnettir. Fasık, imam olamaz. Başka mezhepteki imama ve özürülü olan imama uymak câizdir.

Malikide sefer mesafesi, Şafiide olduğu gibi, seksen kilometredir. Günah olmayan seferde dört rekât farzları iki kılmak sünnettir. Dört gün kalmağa niyet ettiği mahalde mukim olur. Misafir ile mukimin birbirlerine imam olmaları mekruhtur. **Maliki**yi taklit eden Hanefi misafir ile mukim, birbirlerine imam olurlar. İki namazı cem etmemek efdaldır. Vitir namazı ve bayramda onbeş namazın farzından sonra tekbîr-i teşrîk sünnettir.

Bir ibadeti yaparken, başka bir mezhebi taklit etmek, kendi mezhebinden ayrılmak değildir. O mezhebin, farzlarına ve müfsidlerine tâbi olmak demektir. Vaciblerde, mekruhlarda ve sünnetlerde, kendi mezhebine uyar. Meselâ, **Maliki**yi taklit eden Hanefi misafirin, dört gün kalmaya niyet ettiği yerde, farzları dört rekât kılmaması farz olduğu için, dört kılar. Mukim olana uyması veya imam olması, **Maliki**de mekruh, Hanefide sünnet olduğu için, kendi mezhebine uyararak, cemaat ile kılabilir. Bir ibadeti yaparken, başka mezhebi taklit etmek için, kendi mezhebine göre yapmakta haraç, meşakkat bulunması lâzımdır. Meşakkat, zorluk yok iken, taklit edilmez.

Sual: Diş dolgusu, elde olmadan yel ve idrar kaçırma yani gelen yeli ve idrarı tutamama, kan irin gibi herhangi bir akıntı sebebiyle **Maliki**'yi taklit eden, nelere dikkat eder?

CEVAP

Maliki mezhebini taklit eden Hanefi, sadece gusülde, abdestte ve namazda, kendi mezhebinin şartlarına ilaveten **Maliki**'nin farzlarına uyup müfsitlerinden kaçır. Diğer hususları aynen Hanefi gibi yapar. Sünnet ve mekruhlarda kendi mezhebine uyar.

HANEFİ'DEN FARKLI OLAN DURUMLAR ŞUNLARDIR:

1- Gusülde **niyet, muvalat** ve **delk** farzdır.

a) Gusül, abdest ve namaza başlarken **niyette Maliki** mezhebine uymaya niyet etmelidir. [Abdest aldıktan veya guslettikten yahut namaz kıldıktan sonra, **Maliki**'ye uymaya niyet etmediğini hatırlasa, (Bu abdesti veya guslü **Maliki**'ye göre aldım, namazı **Maliki**'ye göre kıldım) derse, yeniden abdest alması, gusletmesi veya namaz kılması gerekmez.]

Niyet, gusle başlarken yapılır. Unutulursa gusülden sonra hatırladığı zaman niyet etmesi de sahihtir. Gusle başlarken cünüplükten temizlenmeye diye niyet edilir; cünüp olduğunu bilerek gusleden, zaten buna niyet etmiş demektir.

Muvalat, uzuvları ara vermeden yıkamaktır.

Delk, yıkanan yerleri el veya havlu ile hafif sıvazlamaktır. Dokunmak da **delk** yerine geçer.

b) Gusülde saç hilallemek, [saç arasına iki elin parmaklarını sokup çekmek] farzdır. [Hilallemek, tarakla da yapılabilir.]

c) **Kadın**, gusülde, saçların dibine, yani başındaki deriye su ulaşabiliyorsa, saçındaki örgüyü çözmez. Yani, örülü saçın dibi ıslanınca, çözmeden örgünün üstünü ıslatmak yeterlidir. Saç dibi ıslanmazsa, örgüyü açmak gerekir. Örülmemiş saçların her tarafını da yıkamak farzdır. [**Hanefi**'de de böyledir.]

d) Gusülde yıkamadık yer kaldığını bir ay sonra bile hatırlasa, yalnız orayı hemen yıkaması gerekir. Yıkamazsa guslü bâtil olur.

2- **Abdestte**; **niyet, muvalat, delk, başın tamamını meshetmek** farzdır. **Niyet**; elleri, ağız, burnu veya yüzü yıkarken yapılır.

a) Abdestte kaşların ve kirpiklerin altındaki deriyi yıkamak,

kulak arkasıyla saç arasındaki deriyi ve kulak memesi önündeki saç ve deriyi mesh farzdır.

b) Altında deri görünen hafif sakalı mesh, kesif sakalı yıkamak farzdır.

c) **Kadın**, saçının hepsini mesheder. Örülü saçını açmaz. Örgünün üstünden mesheder.

d) Ayak parmaklarını hilallemek müstehaptır. Abdest alırken el parmakları açılıp kapandığı için kendiliğinden **delk** meydana gelir. Ayrıca hilallemek gerekmez. Hilallemenin mahzuru olmaz.

3- a) Oğlana, hanımına veya yabancı kadına [Cildine veya saçlarına] şehvetle dokunan erkeğin, erkeklere şehvetle dokunan **kadının** abdesti bozulur. Şehvetsiz dokunursa abdest bozulmaz. [**Kendi ön edep yerine, elinin içiyle veya parmak içleriyle dokunan erkeğin abdesti bozulur.**]

b) **Kan, irin, sarı su hastalık sebebiyle çıkarsa, yel elde olmadan kaçarsa yani tutulmаса, idrar tutulmаса, bunlar abdesti bozmaz.** Bunun gibi, kadınlardaki akıntı da abdesti bozmaz.

c) Saç tıraşı olunca, tırnak kesilince abdest bozulmaz. **Sakal tıraşı olunca bozar diyen âlimler de olduğu için, jilette veya ustura ile sakal tıraşı olunca, abdest almak iyi olur.**

d) Abdesti bozulduğunu bilip, sonra abdest aldığında şüphe ederse, abdest alması gerekir. Abdest aldım mı almadım mı, abdestim bozuldu mu, bozulmadı mı diye şüphe edenin abdesti bozulmuş olur. Eğer, abdest aldığı ve bozulmadığını hatırlarsa abdesti bozulmuş olmaz.

e) **Hanefi'**de, namazda iken uyumak abdesti bozmaz. Namaz dışında yan yatarak, bir şeye dayanarak uyumak abdesti bozar; fakat **Maliki'**de, namazda da, namaz dışında da olsa, uyku ağır değilse bozmaz. Ağır ise bozar. Mesela tehiyyatta uyuyup kalırsa abdesti bozulur; ama hafif şekilde uyusa, abdesti bozulmaz.

f) (Yatsı nemâzının vakti), **İmâmeyne** göre, işâ-i evvelden, yani garbdaki zahiri üfuk hattı üzerinde, kırmızılık kaybolduktan sonra başlar. **Diğer üç mezhepte de böyledir.**

İmâm-ı a'zama göre, işâ-i sâni'den, yani beyazlık kaybolduktan sonra başlar. **Hanefide**, şer'î gecenin sonuna, yani fecr-i sâdıkın ağarmasına kadardır. Kırmızılığın kaybolması, güneşin üst kenarının, üfk-ı sathînin altında, onyedinci derece irtifâ'a indiği vaktidir. Bundan sonra, yani ondokuz derece irtifâ'a inince, **beyazlık kaybolur.**

Şâfiî mezhebinde yatsı namazının âhir vakti, şer'î gecenin yarısına kadar diyenler vardır. Yatsıyı, şer'î gecenin yarısından sonra kılmak, bunlara göre câiz değildir.

Hanefide ise, mekruhtur.

Malikide şer'î gecenin sonuna kadar kılmak sahih ise de, üçte birinden sonra kılmak günahdır.

4- Teyemmüm, namaz vakti girdikten sonra yapılır.

5- a) **Mestin üst ve altı tamamen meshedilir.** Mesti, ayağı yıkamak meşakkatinden dolayı giymek sahih olmaz. Sünnete uymak veya soğuktan korunmak niyetiyle giymek gerekir. Hiç niyet etmeden giyse, sonra bu mesti sünnete uymak niyetiyle giydim dese yine niyeti sahih olur.

b) Mest üzerinde hiç necaset olmaması gerekir, **mestin temiz olması** farzdır.

c) Mest deri den olur, yünden olmaz.

d) **Maliki'de mestin mesh müddeti yoktur.** Cünüp olana kadar çıkarmak gerekmez. Sadece Cuma günleri gusül için çıkarmak sünnettir. **Maliki'**yi taklit eden, 24 saatten fazla giyemez. Çünkü kendi mezhebi olan **Hanefi'**den çıkmış sayılmaz.

6- Namazda her rekatta Fatıha okumak, iki secde arasında oturmak, rükuda, secdelerde **tumaninet**, yani sakin durmak ve namaz sonunda **selam vermek farz**dır. [Cemaat, imam arkasında Fatıha okumaz. Aynı **Hanefiler** gibi yapılıncaya bu farzlar da yerine gelmiş olur.]

7- El üzerine secde sahih değildir. **Şâfiî** ve **Hanbeli'**de de böyledir. **Hanefi'**de tenzihen mekruhtur.

8- **Fâsık veya bid'at ehli imama uymak** sahih değildir.

9- **Maliki**'yi taklit eden, bir ihtiyaç olunca **seferde Maliki**'yi taklit ederek iki namazı cem edebilir.

10- Seferde giriş çıkış günü hariç, **4 gün veya daha fazla kalmaya niyet eden mukim**dir.

4 günden önce biteceğini sandığı işi için gittiği yerde, belki yarın giderim diye **18 günden çok** kalınca **mukim** olur.

11- Seferde 10 gün kalan 15 günden az kaldığı için **Hanefi**'ye göre misafir sayılırsa da **Maliki**'ye göre **mukim** sayılır.

Çünkü giriş-çıkış günleri hariç, **4 gün veya daha fazla kalmaya niyet eden Maliki**'de **mukim** olur.

3 gün **veya** daha az kalırsa **seferi** olur.

Eğer **Hanefi**'ye uyup, 3 günden fazla kaldığı yerde 2 rekat kılsa, namaz sahih olmaz.

Çünkü **Maliki**'de **mukim** olanın 4 rekat kılması farzdır.

Hanefi'de ise **seferde** 4 rekat kılmak mekruhtur.

Maliki farz dediği için farza uyulur, 4 rekat olarak kılınır.

Giriş çıkış gününde ölçü imsak vaktidir. **Gün, oruçta olduğu gibi imsak vaktinde başlar**. Ertesi günü imsak vaktine kadar devam eder.

Mesela, İstanbul'a imsak vaktinden sonra, sabah ezanı okunurken giren kimse, giriş günü olduğu için o günü saymaz. Eğer imsak vaktinden önce girerse, imsak vaktinden sonraki gün giriş günü olmaz. İmsak vaktinden sonra çıkarsa, o gün çıkış günüdür.

Demek bir kimse, bir yere güneş doğarken girse, o gün giriş günü olduğu için hesaba katmaz. Üç gün kaldıktan sonra, dördüncü günü imsak vaktinden sonra, mesela güneş doğarken oradan çıkarsa, giriş-çıkış günleri sayılmadığı için o kimse, üç gün o yerde kalmıştır ve seferidir. (Menahic-ül- ibad)

80 km'lik mesafeye gidince Maliki'de **seferi olursa** da, **Hanefi**'de seferi olmaz. Burada **Maliki**'ye uyup 2 rekat kılınırsa, **Hanefi**'ye göre namaz sahih olmaz, 4 rekat kılması farzdır.

Bir mezhebi taklit, kendi mezhebinden çıkıp, o mezhebe girmek demek değildir. O mezhepteki taklit edilen meselenin **yalnız farzlarına ve müfsitlerine uyulur**.

Hanefi'de sünnet olan bir şey, **Maliki**'de mekruh olsa da yapılır. Mesela:

a) **Hanefi** mezhebinde, namaz kılarken, Fatihadan önce, **E'üzü Besmele** çekmek sünnet, **Maliki**'de mekruhtur. **Maliki**'yi taklit eden, E'üzü Besmele okur.

b) **Maliki**'de **Sübhanek**e okumak mekruh, **Hanefi**'de sünnettir. **Maliki**'yi taklit eden Sübhanek'e okur.

c) **Bir kadının muayyen hâli** 13 gün devam ediyorsa, bu kadının

Hanefi'ye göre 10 günden sonrakiler özür olduğu için gusledip namazlarını kılar.

Maliki'de, muayyen hâl 15 güne kadardır. 15 güne kadar kan kesilmeden namaz kılamaz.

Böyle kadın, 15 güne kadar kan kesilmezse, bekler. **16. günü gusledip namaza başlar.**

Hanefi'nin farz dediği 10 günden sonrakileri de kaza eder. Nifastaki durum da aynıdır. Yani **Maliki'**ye göre nifas olup da **Hanefi'**ye göre nifas olmayan günlerde kılınamayan namazlar sonradan kaza edilir. Böylece her iki mezhebin farzlarına uyulmuş, müfsitlerinden kaçılmış olur.

Hayz ve nifasın durumu

1- **Hayzın en azı yoktur.** Bir damla gelse de hayz kabul edilir. **En çoğu ise 15 gündür.**

15 günden fazla gelirse **istihaza** olur.

[**Hanefi'**de hayzın en azı 3, en çoğu 10 gündür. Bundan azı veya çoğu **istihaza**dır.]

2- İkinci hayzın olabilmesi için, aradan **en az 15 gün geçmesi gerekir.**

15 gün geçmeden kan gelirse, bu hayz değildir, **istihaza**dır [özürdür], burundan gelen kan gibidir. Gusletmeden namaz kılınır.

3- Ayiseden gelen kan **hayz** olmaz, **istihaza** olur. Ayise yaşı **Maliki'**de 70, **Hanefi'**de 55'tir.

4- Hamileden ve doğumdan önce gelen kan **hayz**dır. [**Hanefi'**de **istihaza**dır.]

5- Sezaryenle, yani karın yarılarak çocuk alınınca gelen kan **nifas** olmaz.

[**Hanefi'**de nifas olur.]

6- **Nifasın azami müddeti 60 gündür.**

[**Hanefi'**de 40 gündür.]

7- Nifas görürken, 15 gün hiç kan gelmese, artık temizlenmiş olur. Bu 15 günlük temizlikten sonra tekrar kan gelirse, bu kan **nifas** değil, **hayz** kanıdır.

8- Nifas kanamaları arasındaki **temizlik günleri 15 günden az olursa**, aradaki kanlar **nifas** sayılır. Aradaki temizlik günleri hesaptan düşülerek kanama günleri toplanıp 60 günü bulursa, bu durumda kadının **nifası** sona ermiş olur.

Mesela **20 gün kan, 7 gün temiz, sonra 17 gün kan, 10 gün temiz, tekrar 23 gün kan görürse, kan görülen günler toplamı 60 ı bulduğu için, nifası sona ermiş demektir. 15 gün geçmeden yine kan gelirse istihaza olur. 15 gün geçtikten sonra gelirse hayz olur.**

Maliki'yi taklit ile ilgili okuyucu sualleri

Sual: İlmihal'de (Abdestte, kulak memesi hizasındaki deri ve saçlar, Hanefi'de yüzdendir. Yıkamak farzdır. **Maliki'de** baştandır, meshetmek farzdır) deniyor. Kulağı da mesh etmek farz mıdır?

CEVAP

Abdestte, kulak ile saç arasında kalan arkadaki ve üsteki saçsız deriyi ve kulak memesi önündeki saç ve deriyi mesh farzdır. Yüz yıkanırken zaten kulak memesi hizasındaki deri yıkanmış oluyor. Yıkamak mesh yerine de geçer. Ayrıca mesh etmek gerekmez.

Baş mesh edilirken de eller kulaklara kadar götürülünce saçlı deri ile birlikte kulağın arkasındaki ve üstündeki saçsız deri de mesh edilmiş olur.

Yani kulağın kendisini mesh etmek farz değildir. Yukarıda belirtilen şekilde, üstteki ve yanlardaki saç ile kulak arasındaki saçsız deriyi mesh farzdır.

Kan abdesti bozar mı?

Sual: Bir yerim kanadığında abdestim bozulmuyor mu?

CEVAP

Elimizi bıçak kesse, kan çıksa abdestimiz bozulur, fakat bundan sonra o yaralı yerden kan çıksa artık abdestimiz bozulmuş olmaz. İlk çıkan kan bozar ondan sonrakiler **Maliki'yi** taklit edenin abdestini bozmaz. İlk defa sözünü yanlış anlamamalı! Elin kesildi kan çıktı abdest bozuldu, ondan sonra oradaki yaradan yani aynı yaradan çıkan kan ve irinler abdesti bozmaz. Ama öteki elini bıçak kesince yine abdestin bozulur, oradan da sonraki çıkanlar abdesti bozmaz. Yani hastalık sebebiyle gelen kan, irin, yel, idrar vesaire abdesti bozmaz. Durup dururken burnumuz kanasa semavi özür olduğu için abdestimiz bozulmuş olmaz. Elde olmadan yellenmek yani gelen yeli tutamamak, elde olmadan idrar kaçırmak gibi semavi özürler **Maliki'de** abdesti bozmaz.

Semavi özürle abdestin bozulması

Sual: **Maliki'de** semavi özürler abdesti bozmaz mı?

CEVAP

Evet bozmaz. O anda özür sahibi olur. Namazına devam eder.

Semavi özürler, yani insanın elinde olmadan hâsıl olan şeyler, **Maliki'de** abdesti bozmaz. Mesela namazda ishali dışarı çıksa, çibanından veya yarasından kan aksa, kulağından irin aksa, makattan solucan çıksa, prostat hastasından idrar damlasa, kadınlardan akıntı çıksa, basurdan kan çıksa, elinde olmadan yel kaçsa yani gelen yeli tutamasa, ağız dolusu kussa, bunlar semavi özür oldukları için, hiç biri **Maliki'de** abdesti bozmaz. Abdesti bozulmadığı için namazına devam eder. Böyle bir kimsenin ayağını bıçak kesip kan çıksa, abdesti bozuluyor, çünkü bu semavi özür değildir. Ama,

ondan sonra ayağı yara olduğu için, artık o yaradan çıkan kan veya irin abdestini bozmaz. Olgunlaşmış çıbanın patlaması da semavi özürdür. Durup dururken burnun kanaması da semavi özürdür. İdrar tutamamak, ishale mani olamamak gibi şeyler semavi özür olur, **Maliki**'yi taklit eden Hanefi'nin abdestini bozmaz. Soğuktan el veya dudak yarılıp kanarsa **Maliki**'yi taklit edenin abdestini bozmaz. Yani semavi sebepler bozmaz.

Teyemmüm

Sual: Maliki'yi taklit eden için teyemmümde farklılık var mı?

CEVAP

Teyemmümde farklılık yoktur. Sadece vakit girdikten sonra teyemmüm yapılır ve her vakit namaz için yeniden teyemmüm etmesi lazım olur.

Yıkanmadık yer görülse

Sual: Maliki'yi taklit eden, abdest alıp namaz kıldıktan bir ay sonra, elinde yağlı boya görse, boyayı kazıyıp yıkasa, kıldığı namaz ve abdesti sahih mi?

CEVAP

Evet sahihtir.

Muvalat nedir?

Sual: Maliki mezhebinde farz olan muvalat nedir?

CEVAP

Muvalat, her uzvu, birbiri arkasından ara vermeden, acele olarak yıkamaktır. Başka bir ifade ile, normal şartlar altında, bir önce yıkadığı uzuv kuruyacak kadar ara vermemektir.

Çok kısa zamanda yapılan bir iş, muvalata engel olmaz. Mesela, abdest alırken kapıdan biri girse, gelenin kim olduğuna bakılsa, muvalata mani olmaz. Musluktan su kesilse, kovadaki suyu almak veya bitişik odadaki musluğa gidip, o musluktan abdest almak, muvalatı engellemez. Normal şartlarda, bir uzuv kuruyacak kadar ara verilirse, muvalata mani olur. Abdest alırken çorabın birini veya ikisini çıkarmak muvalata mani olmaz.

Uzuvların kuruyup kurumaması mutlak ölçü değildir. Çünkü sıcak ve rüzgarlı havada, uzuvlar hemen kuruyabilir. **Yahut** soğuk ve rüzgarsız bir yerde, uzuvlar geç kuruyabilir. Uzuvlar kurumadı diye, başka bir iş yapmak muvalata mani olur. Hararetli vücutta, uzuv tez kuruyabilir. Demek ki, kuruyup kurumaması kesin ölçü değildir.

İbni Âbidin hazretleri de, Hanefi'ye göre muvalatı anlatırken, (Toprakla teyemmüm ederken de, su ile yıkamak olmadığı halde, normal şartlarda bir uzuv kuruyacak kadar ara vermek muvalata manidir) buyuruyor.

Diş çektirmek

Sual: Bugün öğleye doğru dişimi çektirdim, çektirdikten sonra diş etinde kanamalar devam ediyor. **Maliki**'yi taklit ediyorum. Öğleyi kaçırmamak için, abdest aldım namazımı kıldım. Ve kanama hâlâ devam ediyor. Kıldığım öğle namazının kazasını kılmam gerekir değil mi?

CEVAP

Abdestiniz bile bozulmamıştır. O abdestle ikindiye de akşamı da kılabilirsiniz. Tabii abdesti bozan başka bir şey olmamışsa. Kanamak **Maliki**'de abdesti bozmaz. Namazı kaza etmeniz gerekmez.

Niyeti unutan

Sual: Mâlikî mezhebini taklit eden kimse, gusülde veya abdestte, Mâlikî mezhebine uymayı yahut hem buna, hem de gusle veya abdeste niyet etmeyi unutursa, gusül veya abdest bittikten sonra veya 3-5 gün sonra hatırlasa, hatırladığı zaman, (Bu abdesti, guslü **Maliki**'ye göre aldım) diye niyet ederse, sahih olur mu?

CEVAP

Evet, sahih olur.

Asrı evvelde kılmak

Sual: **Maliki**'yi taklit eden, zaruri sebeplerle, mesela unutarak öğleyi asrı evvelde kadar kılamazsa, tekrar Hanefi'yi taklit edip öğleyi asr-ı evvelde kılmaması caiz mi?

CEVAP

Evet caizdir, çünkü bir ihtiyaç hasil olmuştur. Keyfi olarak geciktirmesi caiz olmaz.

İkindiye asrı sanide kılmak

Sual: Hanefi'nin ikindiye asr-ı sanide kılmaması iyi olduğuna göre **Maliki**'yi taklit eden de kılabilir mi?

CEVAP

Maliki'yi taklit edenin de ikindiye asr-ı sanide kılmaması iyi olur. Bir mahzuru olmaz. Harac olmadan öğleyi asr-ı evvelde kılamaz.

Şehvetsiz öpmek

Sual: **Maliki**'yi taklit eden bir kimse, eşini şehvetle veya şehvetsiz öpünce abdesti bozulur mu?

CEVAP

Şehvetle öperse bozulur, veda öpüşü denilen öpüşle öperse bozulmaz. Genelde insan kendi eşine karşı fazla şehvet duymaz, yani öpmekle hemen şehvetlenmez. Ama şehvetlenmiş ise abdesti bozulur. Hanefi'de şehvetlense de bozulmaz.

Kanlı amaşırla namaz

Sual: **Maliki**'yi taklit eden, basurundan kan aktığı için amaşırında fazla kan bulaşmış iken namaz kılsa, caiz olur mu?

CEVAP

Evet. Çünkü temizlemek zordur.

Namazda ıbanın patlaması

Sual: **Maliki** mezhebini taklit ediyorum. Namaz kılarken ıbanım patladı. Namazda iken bunu hissettim. Namazdan sonra baktım ki kan ve irin el ayasından daha çok yere yayılmış. Abdestim bozuldu mu, namazım sahih oldu mu?

CEVAP

Abdest bozulmadığı gibi, namaz da sahih olmuştur. Namazdan önce olsaydı, yine abdestinizi bozmazdı ancak imkan ve vakit varsa amaşırı değiştirmek gerekirdi, çünkü kendi mezhebimizden çıkmış değiliz. Buna da imkan yoksa, o hâliyle kılmakta mahzur yoktur.

Eli hilallemek

Sual: **Maliki**'de abdestte veya gusülde el parmaklarının arasını hilallemek de farzdır. Bu farz sadece parmaklarımızı açıp kapatmakla yerine gelir mi? Çünkü kendiliğinden iki parmak birbirine dokunuyor.

CEVAP

Evet açıp kapatmakla yerine gelir. Ayrıca hilallemek gerekmez.

Örülü saçları açmak

Sual: **Maliki**'yi taklit eden kadın, abdestte ve gusülde, örülü saçını çözmesi gerekir mi?

CEVAP

Maliki'de, kadının, abdestte örülü saçını açması gerekmez. Örgünün üstünden hepsini mesh eder. Gusülde de saçların dibine, yani başındaki deriye su ulaşabiliyorsa, örgüyü çözmek yine gerekmez. Hanefi'de de böyledir. Yani kadınlar, örülü saçın diplerini ıslatınca, örgüyü yıkamak lazım değildir. Saç dipleri ıslanmazsa, örgüyü açmak lazım olur. Örülmemiş saçların her tarafını da yıkamak farzdır. **Maliki**'de gusleırken saçları hilallemek de gerekir.

Hamilelikte gelen kan

Sual: **Maliki**'yi taklit eden gebe kadından gelen kan hayz mıdır?

CEVAP

Evet hayzdır. **Maliki**'de, gebeliğin ilk iki ayında hayzın azami müddeti 15 gündür. İki ayından altı ayına kadar 20, altı aydan doğuma kadar 30 gündür.

Çeşitli sualler:

Sual: İlimihalde, (**Maliki**'de abdeste başlarken niyet şarttır) deniyor. Gusül bahsinde ise, Abdeste başlarken veya yüzü yıkarken niyet farzdır) deniyor. İslam Ahlakı kitabında ise, (Elleri yıkarken farzdır) deniyor. Ne zaman niyet etmek gerekiyor?

CEVAP

Abdest başlarken niyet etmek demek, yüzün yıkanması bitene kadar niyet edilir demektir. Yani niyet; elleri yıkarken de olur, ağızı, burnu veya yüzü yıkarken de olur. Yüz yıkandıktan sonra olmaz. Eğer unutulur da abdestten sonra, ne kadar zaman geçerse geçsin hatırlanırsa, hemen bu abdesti **Maliki**'ye göre aldım demekle abdest sahih olur. Yani böyle niyet unutulmuş namazı da kaza etmek gerekmez.

Sual: Maliki mezhebini taklit eden biri yellense, abdesti bozulmaz mı?

CEVAP

Yellenmek **Maliki** mezhebinde de abdesti bozar. Ancak, yel kaçıran, yani yelini tutamayan özürlü olduğu için onun abdestini bozmaz. Yoksa yellenmek her zaman abdesti bozar.

Sual: Maliki'yi taklit eden, yanlışlıkla kollarını yıkamadan önce başını mesh ediyor, sonra abdestin devamında hatırlayınca, kollarını yıkasa abdesti sahih mi?

CEVAP

Sahihtir. Çünkü **Maliki**'de sıra ile yıkamak şart değildir.

Sual: Hanefi'de, gusül ve namaz abdestinde bir yerin yıkanması unutulursa sonradan yıkanabiliyor. **Maliki**'de peş peşe yıkamak farz olduğuna göre aynı durum **Maliki**'de de geçerli midir?

CEVAP

Hatırlayınca geciktirmeden yıkanırsa **Maliki**'de de sahih olur.

Sual: Maliki'yi taklit edenin tükürükten fazla olan kanı abdestini bozar mı?

CEVAP

Ağızdaki bir yara veya hastalıktan dolayı kan ne kadar çok çıkarsa çıksın **Maliki**'yi taklit edenin abdestini bozmaz.

Sual: Maliki'yi taklit ediyorum, Hanefi'de bir şey abdestimi bozmazken, **Maliki**'de bozsa ne olacak veya Hanefi'de bozup, **Maliki**'de bozmuyorsa nasıl hareket edeceğiz?

CEVAP

Kendi mezhebinde bozan şey abdesti bozar. Taklit ettiği mezhepte de bozan şey yine abdesti bozar. Taklit ettiğimiz mezhebin sadece farzlarına uyup, müfsitlerinden

kaçacağız. Kendi mezhebimizin ise, tamamına uyacağız. Semavi özürler, elde olmayan durumlar ayrı.

Sual: Maliki'de, guslederken sağı hilallemek, parmakları tarak gibi geçirmek mi?

CEVAP

Evet.

Abdest alırken

Sual: Mâlikî'de, abdest alırken, çok sık sakalın altındaki deriyi yıkamak farz mı?

CEVAP

Sadece sakalı yıkamak farzdır. Abdestte sık sakalın altındaki deriye suyun ulaşması gerekmez. Gusülde ise, hilâlleyerek suyu deriye ulaştırmak gerekir.

Sual: Hanefi'ye uygun kaplama mesh, **Maliki**'ye de uygun mu?

CEVAP

Evet.

Sual: Maliki'de, kadın da, erkek gibi mi kaplama mesh yapar?

CEVAP

Evet.

Sual: Maliki'yi taklit eden kadının kaplama meshte, sarkan saçlarını mesh etmesi gerekir mi?

CEVAP

Evet.

Sual: Maliki'yi taklit eden bir bayanım. Saçlarım uzun, nasıl mesh edeceğim?

CEVAP

İki elinizi başınızın yanlarından aşağı doğru çekerken başı geçince saçlarınızı kavrayıp aşağı doğru çekerseniz mesh tamam olur. İsterse saçlarınız ayaklarınıza kadar uzun olsun fark etmez. Elin değmesi önemli, su ile ıslanması değil, ıslak el ile değmek yeterli.

Sual: Maliki mezhebini taklit ediyorum. Abdestsiz iken bir yerimiz kesilse ve daha sonra abdest aldığımızda kesilen yerden çıkan kan ve sarı su abdesti bozar mı?

CEVAP

Bozulmuş olmaz.

Sual: Namaz abdesti aldıktan sonra ıslak ayakla halıya bassak, daha sonra aynı yere çorapla bassak, çorap ıslansa, çoraptaki bu ıslaklık necaset olur mu?

CEVAP

Hanefi'de de, **Maliki**'de de necis olmaz.

Sual: **Maliki**'yi taklit ediyorum, bebeğimin altını değiştirirken, bebeğin avret yerlerine dokununca, abdestim bozulur mu?

CEVAP

Maliki'de bozulmaz. Şafii'de bozulur.

Sual: **Maliki**'de kadınlarla tokalaşınca abdestim bozuluyor mu?

CEVAP

Şehvet duyulmazsa bozulmaz, şehvetlenir iseniz bozulur.

Sual: Basurum var. Kanama oluyor, çamaşırım kirleniyor. Abdestli durmamın bir kolayı yok mu?

CEVAP

Kolayı var. **Maliki** mezhebini bu konuda taklit ederseniz, basurdan akan kan, abdesti bozmadığı gibi, necis de sayılmaz. Yani namaz içinde kan gelse, hem abdestiniz bozulmaz, hem de çamaşırı kirleten kan, necis sayılmadığı için o hâliyle kılabilirsiniz.

Sual: Bir özürden dolayı **Maliki**'yi taklit ediyorum. Basur, yara, mantar gibi rahatsızlıklarım da var. Üstüm başım kan ve irinli iken namaz kılmamda mahzur var mıdır?

CEVAP

Kolayca temizleme imkanı varken, namaza mani necaset miktarı varsa, namaz sahih olmaz. Çünkü Hanefi mezhebinden çıkmış değiliz. Eğer kirlenen elbisemizi kolayca değiştirme imkânı yoksa, o zaman Mâlikî' ye göre kılmak caiz olur.

Sual: Bir akıntidan dolayı **Maliki**'yi taklit ediyorum. **Maliki**'de ağzın içini yıkamak farz değil diye, gusülde ağız içi yıkanmasa mahzuru olur mu?

CEVAP

Evet, gusül sahih olmaz, çünkü Hanefi'den çıkmadığımız için, ağzın içini yıkamak farzdır.

Sual: Şafii mezhebinde olan bir arkadaş basur rahatsızlığı yüzünden **Maliki**'yi taklit etmek istiyor. Nasıl yapması lazım?

CEVAP

Aynen Hanefilerin yaptığı gibi taklit eder.

Sual: Şafi mezhebinde sabah namazında Kunut duası okunur. **Maliki** mezhebini taklit eden Şafii de okuyacak mı?

CEVAP

Elbette okuyacak, çünkü kendi mezhebinden çıkmış olmuyor ki.

Sual: Bazen imamlık yapıyorum. Diş dolgusundan ve hastalıktan dolayı **Maliki**'yi taklit ediyorum. Cemaatte her mezhepten insan varken de, bunlara imam olmam caiz mi?

CEVAP

Evet.

Sual: Herhangi bir akıntı, mesela kadınların akıntısı, **Maliki**'yi taklit edenin abdestini bozar mı? Peddeki akıntı bulaşığı ile namaz kılmak caiz olur mu?

CEVAP

Akıntı **Maliki**'yi taklit edenin abdestini bozamaz. Ped kirlense de namaza mani olmaz. Ama namaza dururken çıkarıp temizini koymak daha iyi olur.

Sual: **Maliki** mezhebini taklit ediyoruz. **Maliki**'deki farzlara uymamız gerekir. Namazda selam vermek **Maliki**'de farzdır. Secde-i sehv yaparken selam verince namaz bitmiyor mu? Yani selam vermeden mi secde-i sehv yapmamız gerekiyor?

CEVAP

Selam verirken namazdan çıkmaya niyet edilir. Secde-i sehv yaparken namazdan çıkmaya niyet edilmiş olmaz. Onun için secde-i sehv yaparken bir tarafa da, hatta iki tarafa da selam verilse mahzuru olmaz.

Sual: Şafii, pazarda abdest bozulmasın diye, Hanefi'yi taklit edip kadına dokunmuşsa, namaz kılarken Hanefi'nin şartlarına uyar mı?

CEVAP

Elbet uyması gerekir.

Sual: **Maliki** mezhebini taklit eden Hanefi, zammı surelerde besmele çeker mi?

CEVAP

Çekmenin mahzuru olmaz.

Sual: Abdestte **Maliki**'ye göre baştaki saç hilallemek gerekiyor mu?

CEVAP

Abdestte hilallemek gerekmiyor, sadece mesh gerekiyor.

Sual: **Maliki**'de muvalat için, uzuvları birbiri ardına çabuk çabuk yıkamaya ek olarak bir uzvu da hızlı yıkamak lazım mı?

CEVAP

Her zamanki gibi normal almalı, hızlı yıkamak şartı yok. Abdest alırken başka işle meşgul olmama şartı var.

Sual: Şafii ve **Maliki**'de el ayasına parmakların araları dahil mi?

CEVAP

Dahil değildir.

Sual: Elektrikli makine ile sakal tıraşı olmak, **Maliki**'de abdesti bozar mı?

CEVAP

Jilet gibi, ustura gibidir. Bir kavle göre bozar.

Sual: Muvalatın tarifi nasıldır?

CEVAP

Muvalat başka işle uğraşmadan abdestle meşgul olmak demektir.

Sual: **Maliki** mezhebini taklit eden bir kadın, kulağındaki küpeleri çıkarmadan, oynatarak aldığı normal ve gusül abdesti caiz olur mu?

CEVAP

Elbette. Küpe olmasa da mahzuru olmaz. Kadınlar bunu bilmiyor, yani küpe olmasa da delik kapansa da veya kapanmasa da eli değdirmek yeterlidir.

Sual: Kadın, akıntısı için, **Maliki**'yi taklit eder mi?

CEVAP

Evet.

Sual: **Maliki**'ye göre guslederken ön avret yerine el dokununca abdest bozuluyor. Abdest bozulunca gusle yeniden mi başlamak gerekiyor?

CEVAP

Hanefi'de de **Maliki**'de de guslederken herhangi bir şekilde abdest bozulunca yeniden başlanmaz. Abdest bozulunca, sadece o gusül abdesti ile namaz kılınmaz. Abdest bozulduğu için namaz kılabilmek için yeniden abdest almak gerekir. **Maliki**'yi taklit eden, gusle başlarken önce iki edep yerini yıkar. Sonra namaz abdesti alır ve gusleder. O gusül abdesti ile namazını kılar.

Sual: Mukim iken, iki namazı cem etmek gerektiği zaman, **Maliki** mezhebini taklit eden kimse, Hanbeli'ye göre, nasıl niyet eder?

CEVAP

Her iki mezhebe uyduğuna niyet eder. Mesela, öğle ile ikindiye, öğle vaktinde cem ederken, öğleyi kılarken (Öğleyi, ikindi ile öğle vaktinde cem etmeye, Hanbeli ve **Maliki** mezhebine uymaya) diye niyet edilir.

İkindiye kılarken de, (İkindiye, öğle ile, öğle vaktinde cem etmeye, Hanbeli ve **Maliki** mezhebine uymaya) diye niyet edilir.

İkindi vaktinde öğleyi kılarken, (Öğleyi, ikindi ile ikindi vaktinde cem etmeye, Hanbeli ve **Maliki** mezhebine uymaya) diye niyet edilir.

İkindiyi, ikinci vaktinde kılarken de, (İkindiyi, öğle ile ikinci vaktinde cem etmeye, Hanbeli ve **Maliki** mezhebine uymaya) diye niyet edilir.

Akşam ile yatsı cem edilirken de aynı şekilde akşam ve yatsı denilerek aynı şekilde niyet edilir.

Sual: Maliki'de, erkeğin elinin neresi nereye değerse abdesti bozar?

CEVAP

Kendi ön edep yerine, avuç ve parmak içleriyle çıplak olarak dokunan erkeğin abdesti bozulur.

Sual: Malikiyi taklid eden Hanefi bir kadın, abdestte başını mesh ederken, örgüyü açması ve saçındaki tokayı çıkarması gerekir mi?

CEVAP

Maliki'de başın tamamını mesh etmek gerektiği için tokayı çıkarması gerekir, fakat örgüsünü çözmesi gerekmez.

Sual: Diş dolgusu sebebiyle **Maliki** mezhebini taklit ediyorum, abdestte başın tamamını mesh edince, rahatsızlığımdan dolayı, hastalığım artıyor, ağrıya da sebep oluyor, bunun bir çaresi yok mu?

CEVAP

Dolgu için, Şafii mezhebi taklit edilirse, **Maliki**'de olduğu gibi, başın tamamını mesh etmek gerekmez. Bir parmakla dokunmak, mesh için yeterlidir; fakat Hanefi'den çıkılmadığı için, dörtte birini mesh etmelidir.

Maliki'de abdestte niyetin vakti

Sual: Maliki'de abdestte niyetin ilk ve son vakti ne zamandır?

CEVAP

Elleri yıkarken, ağza veya burna su verirken veya yüzü yıkarken de niyet edilebilir. Unutulursa, ne zaman hatırlanırsa o zaman niyet edilirse, abdest sahih olur. Gusülde de böyledir, yani gusle başlarken niyet etmeyi unutan, gusülden sonra ne zaman hatırlarsa, bir saat sonra veya bir gün yahut bir ay sonra hatırlarsa, hatırladığı zaman niyet ederse niyeti sahih olur.

Maliki'de vitir

Sual: Maliki mezhebinde, kaza borcu olanın sünnet kılması haramdır. **Maliki**'de vitir namazı, vacib değil sünnet olduğu için, **Maliki**'yi taklit eden Hanefi'nin, vitir yerine de kaza kılması gerekmez mi?

CEVAP

Hayır. Hanefi'de vitir vacibdir. **Maliki**'yi taklit eden, vitir namazını da vacib niyetiyle kılar. Başka bir mezhebi taklit eden, kendi mezhebinden çıkmış sayılmaz.

Kendi mezhebinin her şeyine, taklit ettiği mezhebinse, sadece farzlarına ve müfsidlerine yani ibadeti bozan hususlarına uyar.

Sual: Dışimde dolgu olduğu için **Maliki** mezhebini taklit ediyordum. Şimdi dolgumu çektirdim. **Maliki** mezhebini taklit etmem gerekir mi?

CEVAP

Gerekmez. Dolgu gitti, taklit de bitti.

Bunun gibi, cünüp olma ihtimali kalmayan ihtiyar bir dul kadın, dış dolgusu yaptırırsa, **Maliki** mezhebini taklit etmesi gerekmez. Akıl baliğ olmamış çocukların da taklid etmesi gerekmez. Ama alışmaları için taklit etmelerinde mahzur olmaz. Çünkü dış dolgusu olmasa da, her zaman, imkân nispetinde dört mezhebin şartlarına da uymaya çalışmak iyi olur. Kendi mezhebinde mekruh olmayan bir şey, başka mezhepte farz ise, bunu yapmak da müstehab olur.

Malikide abdest alırken, niyet, uzuvlarını ovma, peş peşe yıkamak, başın tamamını mesh etmek farzdır. Şafiide ise sıra ile yıkamak da farzdır. Hanbeli'de Besmele çekmek de farzdır.

Bunlar uygulanırsa dört mezhebe uygun abdest alınmış olur.

Mezhep taklidinin lüzumu

Sual: Dış dolgusu olan, **Maliki** mezhebini taklit ederek gusledince, guslü sahih olduğuna göre, bu sahih gusülle abdest alıp namaz kılamaz mı? Niye abdestte ve namazda da taklit etmek gerekiyor?

CEVAP

Gusül, abdest ve namaz, birbirine bağlıdır. Bunlardan biri yoksa namazı sahih olmaz.

Eğer abdestte **Maliki**'nin farz ve müfsitlerine uymamışsa, sadece Hanefi'ye uymuşsa, böyle abdestle kılınan namaz, **Maliki**'ye göre de, Hanefi'ye göre de sahih olmaz. **Maliki**'ye göre abdesti yok, Hanefi'ye göre de guslü yoktur. Bir mezhebe göre, üçü de sahih olmalıdır.

Din kitaplarımızda da bu husus şöyle bildirilmiştir:

1- Bir işi bir mezhebe göre yaparken, bu mezhebin, bu işin sahih olması için koyduğu şartların hepsini yapması gerekir. Bunlardan biri yapılmazsa, bu iş sahih olmaz. ([Hulasat-üt-tahkik](#))

2- Bir işi bir mezhebe göre yaparken, başka bir mezhebi de taklit etmek gerekiyorsa, iki mezhepte de batıl olacak bir şey yapmamak şarttır. Abdestte, Şafii mezhebini taklit ederek, uzuvlarını ovmayan kimse, kadına eli değince, **Maliki**'ye göre abdest bozulmaz diyerek namaz kılsa, bu namazı batıl olur; çünkü kadına dokunduğu için Şafii'ye göre, uzuvlarını ovmadığı için de **Maliki**'ye göre abdesti sahih değildir. ([Tahrir](#))

3- Bir iş için, başka mezhep taklit edildiği zaman, o mezhebin bu iş için koyduğu şartların hepsine uymak gerekir. Bu şartlardan biri eksikse, ibadet sahih olmaz; çünkü meşakkat olunca, mezheplerin kolaylıklarını yapmak, zaruret olmadıkça, ancak bütün şartları yerine getirmekle caiz olur. (Mizan-ül-kübra)

Maliki'de teyemmüm

Sual: Abdest için teyemmüm ederken, ağza ve burna su vermek gerekmediğine göre, **Maliki**'yi taklit eden, abdest için teyemmüm ederken, **Maliki**'yi taklit etmesi gerekir mi?

CEVAP

Evet, gerekir. Abdestte de, ağza ve burna su vermek, farz değil sünnettir; fakat abdestin sahih olması gusle bağlıdır. Guslü sahih olmayanın, abdesti de sahih olmaz. Bundan dolayı, gusülde taklit edenin, abdestte de, teyemmümde de, **Maliki**'yi taklit etmesi gerekir. Zaten **Maliki**'de, teyemmüm için fazla farklı bir şey de yoktur. **Maliki**'de sadece, namaz vakti çıkınca teyemmüm bozulur, her namaz vaktinde teyemmüm etmek şarttır. Vakit girmeden yapılan teyemmüm, **Maliki**'de sahih olmaz.

Sual: **Maliki**'yi taklit ediyorum. Namaz abdesti almadan, avret yerimi yıkayıp **Maliki**'ye uygun gusletsem, sahih olur mu ve o gusül ile namaz kılabilir miyim?

CEVAP

Evet, namaz kılabilirsiniz. Önce avret yerini yıkamak gusle de, namaz abdestine de mani değildir. Avret yeri yıkandıktan sonra vücut yıkandığı için, o gusül ile namaz kılınır. **Maliki** taklit edildiğine göre, vücut delk edilerek zaten yıkıyor. Namaz abdestinde de zaten öyle yıkıyor. Farklı bir şey yok. Namaz abdesti alınmazsa, sünnete uygun gusledilmemiş olursa da, o gusülle yine namaz kılınabilir.

Sual: **Maliki**'de, yüzümüzdeki favoriler, saçtan kabul edildiği için mesh etmek gerekiyor. Hanefi'de ise yüzden kabul edildiği için yıkıyor. Yıkamak mesh yerine geçer mi? **Maliki**'de tertip farz mı?

CEVAP

Evet, yıkamak mesh yerine geçer. Yıkınca artık mesh gerekmez. **Maliki**'de tertip yani sıra ile yıkamak farz değildir. Şafii mezhebinde farzdır.

Maliki'de abdestin bozulması

Sual: **Maliki**'de karşı cinse şehvetle dokununca abdest bozulur deniyor. Şehvetsiz dokunur da şehvet hâsil olursa, yine abdest bozulmuş mu olur? Bir taraf şehvetlense, öteki taraf şehvetlenmese, ikisinin de mi abdesti bozulur?

CEVAP

Lezzet kastıyla dokunur da, lezzet hâsil olmasa, yine abdesti bozulur. Lezzet kastetmeden dokunur da, lezzet hâsil olursa yine abdest bozulmuş olur.

Karşı tarafın niyetini ve durumunu bilemeyiz. Bizi, bizim abdestimiz ilgilendirir. Şehvetle tutmuşsak **veya** şehvetsiz tutup da şehvetlenmişsek abdestimiz bozulur.

Şehvetle dokunmak

Sual: **Maliki**'de şehvetle karşı cinse dokununca abdest bozuluyor. İkisinden biri şehvet duymazsa, onun abdesti de bozulur mu?

CEVAP

Şehvet duymayan tarafın abdesti bozulmaz, hangi taraf şehvetlenmişse, sadece onun abdesti bozulur. ([Mezahib-il-erbaa](#))

Semavi özürünün abdesti

Sual: Basur, çıban, yara **veya** herhangi bir akıntısı olanın abdesti, **Maliki**'de, vakit çıkınca mı bozulur?

CEVAP

Hayır, vakit çıkmakla **veya** yeni bir vakit girmekle abdest bozulmuş olmaz. Abdesti bozan başka bir şey olmazsa, sabah aldığı abdestle, yatsıyı da kılabilir.

Namazı kaçırmamak için

Sual: **Maliki**'yi taklit edenin, abdestliyken elini bıçak kesse, abdesti bozulmaz mı?

CEVAP

Vakit darsa, namaz vaktini kaçırmamak için o abdestle namaz kılması caiz olur.

Kaşların altını yıkamak

Sual: Kaşlarım kalın ve gür. Mâlikî'yi de taklit ediyorum. Gusülde, kaşları da parmaklarımla delk etmem **veya** tarakla taramam gerekir mi?

CEVAP

Evet, gerekir.

Mezhep taklit ederken

Sual: Mâlikî'de gusülde ağzın içini yıkamak farz olmadığı için, diş dolgusu sebebiyle **Maliki**'yi taklit eden gusülde ağzını yıkamasa, bir mahzuru olur mu?

CEVAP

Elbette mahzuru olur, çünkü bir konuda başka bir mezhebi de taklid eden, kendi mezhebinden çıkmış olmaz. Hanefî mezhebinden çıkmadığı için ağzını yıkaması gerekir.

Mâlikî'de guslederken

Sual: Mâlikî'yi taklit eden bir erkek, banyoya girip niyet ettikten sonra avret yerlerini yıkasa, sonra abdest alıp gusletse, o abdestle namaz kılabilir mi?

CEVAP

Elbette kılar. Vesveseli kimseler, niyet ettikten sonra avret yerimize dokunduğumuz için o abdestle namaz kılınmaz sanıyorlar. Niyet etmekle abdest alınmış olmaz. Niyetten sonra abdest de alırsa, o zaman abdest almış olur. Niyet edip avret yerine dokununca, olmayan abdest nasıl bozulmuş olur ki? Abdest aldıktan sonra, erkek ön avret yerine dokunursa, o zaman abdest bozulur. Niyet ettikten sonra dokunmakla bozulmaz.

Lif ve muvalat

Sual: Guslederken kir çıkarmak için sabunlanarak lifle yıkanmak muvalata mani midir?

CEVAP

Muvalat, Hanefî'de sünnet, Mâlikî'de farzdır. Muvalat nedir?

Muvalat, her uzvu, birbiri arkasından ara vermeden, başka işle meşgul olmadan acele olarak yıkamaktır. Diğer bir ifadeyle, normal şartlar altında, bir önceki yıkadığı uzuv kuruyacak kadar ara vermemektir. Uzuv kurumasa da, fazla ara verilmesi muvalata manidir.

Çok kısa zamanda yapılan bir iş, muvalata engel olmaz. Mesela, abdest alırken kapıdan biri girse, dönüp gelenin kim olduğuna bakılsa, muvalata mani olmaz. Musluktan su kesilse, kovadaki suyu almak veya hemen bitişik odadaki musluğa gidip, o musluktan abdest almak, muvalatı engellemez. Bunun için çorabı abdestten sonra giymelidir. Fakat abdest alırken çorabın birini veya ikisini çıkarmak muvalata mani olmaz. Çünkü abdestle ilgili iş yapılıyor. Çorabı giymek gibi abdestten ayrı iş yapılmıyor.

Uzuvların kuruyup kurumaması mutlak ölçü değildir. Çünkü sıcak ve rüzgârlı havada, uzuvlar hemen kuruyabilir. Yahut soğuk ve rüzgârsız bir yerde, uzuvlar geç kuruyabilir. Uzuvlar kurumadı diye, başka bir iş yapmak muvalata mani olur. Hararetli vücutta, uzuv tez kuruyabilir. Demek ki, kuruyup kurumaması kesin ölçü değildir. Kuruyacak kadar yıkamaya ara vermek muvalata manidir.

İbni Âbidin hazretleri de, Hanefi'ye göre muvalatı anlatırken, (Toprakla teyemmüm ederken de, su ile yıkamak olmadığı hâlde, normal şartlarda bir uzuv kuruyacak kadar ara vermek muvalata manidir) buyuruyor.

Bir kimse, banyoya girince, önce gusledip sonra kir için sabunlanarak yıkanırsa muvalata mani olmaz. Yahut önce kirlerini temizleyip sonra gusletmesi de yine muvalata mani olmaz.

Lifi sabunlayıp bir uzvu yıkarken, iki uzvu yıkamak arasında bir uzvun kuruyacağı kadar uzun bir zaman geçerse, liflenmek muvalata mani olur. Kir çıkarmak için sabunla yıkanmak guslün dışında bir iştir. Önce gusledip sonra sabunla, lifle, keseyle yıkanmanın mahzuru olmaz.

Mâlikî'de gusleırken

Sual: Mâlikî'yi taklit eden bir erkek, banyoya girip niyet ettikten sonra, avret yerlerini yıkasa, sonra abdest alıp gusletse, niyetten sonra aldığı bu abdestle namaz kılabilir mi?

CEVAP

Elbette kılar. Normal gusül de böyle olur zaten. Niyet etmekle abdest alınmış olmaz. Niyet edip, avret yerini yıkayınca, abdestsiz olduğu için abdest bozulmuş olmaz. Abdest aldıktan sonra, erkek ön avret yerine dokunursa, o zaman namaz abdesti bozulur. Avret yerini yıkayıp abdest aldıktan sonra da zaten artık dokunmaya gerek yoktur. Unutarak dokunursa, o zaman namaz abdesti bozulur, ama guslü yine sahihtir.

Toprağa secde

Sual: (Mâlikî'de toprak cinsinden bir şey üzerine secde etmek farzdır. Bunun için Mâlikî'yi taklit eden Hanefî'nin de halı veya seccade üzerine secde etmesi sahih olmaz) deniyor. Doğru mu?

CEVAP

Hayır. Mâlikî'de halı, pösteği gibi yer cinsinden olmayan bir şey üzerine secde edilmesi mekruhtur. Mâlikî'yi taklit eden Hanefî, Mâlikî'nin sadece farz ve müfsitlerine uyar. Sünnet ve mekruhlarda kendi mezhebine tâbi olduğu için, Mâlikî'yi taklit eden Hanefî'nin yün halı üzerinde namaz kılması mekruh değildir.

İdrar ve mezi kaçırmak

Sual: Elde olmadan idrar kaçırmak, Mâlikî'yi taklit edenin abdestini bozmuyor. Erkekler tuvaletten çıkınca istibra yapmazsa, elde olmadan idrar çıkabiliyor ve yine, elde olmadan mezi de gelebiliyor. Bunlar niye abdesti bozuyor?

CEVAP

Mâlikî'de, abdesti bozan şeyler, hastalıkla çıkarsa abdesti bozmaz. Mesela soğuktan veya hastalıktan mezi sızarsa abdest bozulmaz. Şehvetle sızarsa bozulur.

Prostat hastasının elde olmadan idrar kaçırmayla, yeni tuvaletten çıkıp istibra yapmayanın idrar kaçırmayla farklıdır. Birincisi hastalıktan dolayı, öteki ise istibra yapmadığı için idrar kaçırıyor. Yani istibra yapmayanın idrar kaçırmayla, hastalıktan dolayı değildir. Bunun için abdesti bozuyor. Mezi de bir hastalıktan dolayı gelirse yahut elde olmadan idrar veya yel kaçarsa, Mâlikî'de abdest bozulmaz. Ama düşünmekle, sürtünmekle mezi gelirse abdesti bozar.

Mâlikî'de secde-i sehv

Sual: (Mâlikî'yi taklit eden Hanefî, secde-i sehv yaparken selam verirse, namazdan çıkmış olacağı için namazı bozulmuş olur) deniyor. Bu doğru mudur?

CEVAP

Doğru değildir. Mâlikî'de selam verirken namazdan çıkmaya niyet etmek farzdır. Ama secde-i sehv yaparken namazdan çıkmaya niyet etmiyoruz. Selam verip namaza devam ediyoruz. Bu bakımdan secde-i sehv için selam vermek namazı bozmaz.

Mâlikî'de sakal tıraşı

Sual: Mâlikî'yi taklit eden, usturayla, jiletle veya makineyle sakal tıraşı olsa abdesti bozulur mu? İmihal'de, Mâlikî mezhebi için, (Sakal tıraşının abdesti bozması ihtilafıdır) deniyor. İhtilafı ne demek?

CEVAP

(Sakal tıraşı olmak abdesti bozar diyen müctehid âlimler olduğu gibi, bozmaz diyen âlimler de vardır) demektir. İhtiyata riayet etmek, yani vakit müsaitse tıraştan sonra abdest almak iyi olur. Ustura veya makine fark etmez.

Mâlikî'ye niyet

Sual: Diş dolgusundan dolayı Mâlikî'yi taklit eden kimsenin semavî özürleri olsa, mesela, idrar kaçırma, yel tutama, yarasından, çibanından, basurundan kan aksa, bunlar için de Mâlikî'yi taklit edebilir mi? Hepsi için ayrı niyet gerekir mi? Sadece, (Mâlikî'yi taklit ediyorum) diye niyet etmek kâfi değil mi?

CEVAP

Evet, kâfidir. Bu hususu da merhum hocamıza sormuştuk. Böyle birden fazla özür için de Mâlikî'yi taklit edebileceğimizi ve tek niyetin yeterli olacağını bildirmişlerdi. Mesela, diş dolgusu için taklit edenin yarasından kan akıyorsa, Mâlikî'de özür sahibi olup, tekrar abdest alması gerekmez. Diş dolgusu olsun veya olmasın birkaç özür olanın hepsi için (Mâlikî'yi taklit ediyorum) diye niyet etmesi yeter. Her özür için ayrı niyete gerek yoktur.

Taklide devam

Sual: Diş dolgusu sebebiyle Mâlikî'yi taklit edenin, hangi durumlarda artık taklit etmesi gerekmez?

CEVAP

Taklide devam etmesi gereken durumlar:

- 1- Diş dolgusu olduğu müddetçe taklide devam eder.
- 2- Yaşlı dul kadın, artık hiç cünüp olmasa da, dişinde dolgu var iken, son guslü Hanefî'ye uygun olmadığı için, yine taklide devam eder.

Taklidi bırakması gereken durumlar:

1- Dolguları düşen, gusletse **veya** sadece ağzını yıkasa, Hanefî'ye göre de guslü sahih olacağı için, taklide devam etmez.

2- Çok yaşlı erkek **veya** dul kadın, dolgu yaptırsalar bile, eğer hiç cünüp olmayacaklarsa, artık bunların taklide devam etmeleri gerekmez. Fakat cuma ve bayram günlerinde, Arafat'ta ve ihrama girerken gusletmek sünnettir.

Bunlar, herhangi bir sebeple cünüp olurlarsa taklit gerekir.

Abdeste ayaktan başlamak

Sual: Hanefî'de ve Mâlikî'de, tertip yani sırayla yıkamak farz olmadığı için abdeste ayaktan başlayarak alsak, Mâlikî'de yüzü yıkarken niyet farz olduğu için yüzü yıkarken niyet etsek, mekruh olmakla birlikte abdestimiz sahih olur mu?

CEVAP

Hanefî'ye göre mekruh olarak sahih olur, Mâlikî'ye göre sahih olmaz. Çünkü Mâlikî'de niyet farz olup, yıkanması farz olan ayaklar ve kollar, niyetsiz yıkanmış, baş da, niyetsiz mesh edilmiştir.

Eli hilallemek

Soru: Maliki'de abdestte **veya** gusülde el parmaklarının arasını hilallemek de farzdır. Bu farz sadece parmaklarımızı açıp kapatmakla yerine gelir mi? Çünkü kendiliğinden iki parmak birbirine dokunuyor.

CEVAP

Evet açıp kapatmakla yerine gelir. Ayrıca hilallemek gerekmez.

Çeşitli sualler:

Soru: İlmihalde, (**Maliki'de abdeste başlarken niyet şarttır**) deniyor. Gusül bahsinde ise, Abdeste başlarken **veya** yüzü yıkarken niyet farzdır) deniyor. İslam Ahlakı kitabında ise, (**Elleri yıkarken farzdır**) deniyor. Ne zaman niyet etmek gerekiyor?

CEVAP

Abdest başlarken niyet etmek demek, yüzün yıkanması bitene kadar niyet edilir demektir. Yani niyet; elleri yıkarken de olur, ağzı, burnu **veya** yüzü yıkarken de olur. Yüz yıkandıktan sonra olmaz. Eğer unutulur da abdestten sonra, ne kadar zaman geçerse geçsin hatırlanırsa, hemen bu abdesti **Maliki**'ye göre aldım demekle abdest sahih olur. Yani böyle niyet unutulmuş namazı da kaza etmek gerekmez.

Soru: Maliki mezhebini taklit eden biri yellense, abdesti bozulmaz mı?

CEVAP

Yellenmek **Maliki** mezhebinde de abdesti bozar. Ancak, yel kaçıran, yani yelini tutamayan özürülü olduğu için onun abdestini bozmaz. Yoksa yellenmek her zaman abdesti bozar.

Soru: Maliki'yi taklit eden, yanlışlıkla kollarını yıkamadan önce başını mesh ediyor, sonra abdestin devamında hatırlayınca, kollarını yıkasa abdesti sahih mi?

CEVAP

Sahihtir. Çünkü **Maliki**'de sıra ile yıkamak şart değildir.

Soru: Hanefi'de, gusül ve namaz abdestinde bir yerin yıkanması unutulursa sonradan yıkanabiliyor. **Maliki**'de peş peşe yıkamak farz olduğuna göre aynı durum **Maliki**'de de geçerli midir?

CEVAP

Hatırlayınca geciktirmeden yıkanırsa **Maliki**'de de sahih olur.

Soru: Maliki'yi taklit edenin tükürükten fazla olan kanı abdestini bozar mı?

CEVAP

Ağızdaki bir yara veya hastalıktan dolayı kan ne kadar çok çıkarsa çıksın **Maliki**'yi taklit edenin abdestini bozmaz.

Soru: Maliki'yi taklit ediyorum, **Hanefi**'de bir şey abdestimi bozmazken, **Maliki**'de bozsa ne olacak veya **Hanefi**'de bozup, **Maliki**'de bozmuyorsa nasıl hareket edeceğiz?

CEVAP

Kendi mezhebinde bozan şey abdesti bozar. Taklit ettiği mezhepte de bozan şey yine abdesti bozar. Taklit ettiğimiz mezhebin sadece farzlarına uyup, müfsitlerinden kaçacağız. Kendi mezhebimizin ise, tamamına uyacağız. Semavi özürler, elde olmayan durumlar ayrı.

Soru: Maliki'de, guslederken saçı hilallemek, parmakları tarak gibi geçirmek mi?

CEVAP

Evet.